

Història. Després de la Zona Franca i Montjuïc, la presència de L'Hospitalet és molt important en el llibre

L'H recorre la ruta d'“Els altres catalans”, de Paco Candel

De nord a sud, aquesta és la direcció del recorregut que els ciutadans de L'Hospitalet poden fer per commemorar el cinquantenari del llibre de Paco Candel *Els altres catalans*, una ruta dissenyada pel Centre de Normalització Lingüística i el Centre d'Estudis de L'H per recordar els escenaris que Candel recull al llibre.

El punt de partida és Collblanca Torrasa, “on queda palès el fet migratori de principi del segle XX, quan van arribar ciutadans d'Almeria i Múrcia. Quan es van produir les onades migratòries dels anys

En una de les portes de l'església de la Florida hi ha una frase dels anys 60 en català que diu “Déu t'estima”

seixanta, especialment andalusos i extremenys, els primers immigrants se senten catalans de tota la vida”, explica el president del Centre d'Estudis, Manuel Domínguez.

El llibre de Candel recull el fet no comprovat que durant la Guerra Civil algú va posar al pont de la Torrasa un cartell que deia “Catalunya termina aquí. Aquí empieza Murcia”, en referència a la quantitat de resi-

dents originaris d'aquesta regió a la Torrasa. Es deia que aquell pont era el més llarg d'Espanya perquè unia Catalunya i Múrcia.

La segona parada de la ruta ens porta a la Florida, on va anar a viure una família coneguda de l'escriptor. Primer va arribar a Catalunya el pare, després la mare i els fills. Al final, eren 14 en una barraca de Montjuïc i van comprar un pis a la Florida. Allà era com si visquessin al sud d'Espanya, si no fos perquè a la porta de l'església del barri hi havia una frase que deia: “Déu t'estima”. “Candel recorda que és l'única frase que van sentir en català al barri perquè en aquella època, ningú no en parlava”, explica Domínguez.

La ruta del Centre de Normalització Lingüística i el Centre d'Estudis segueix fins a l'avinguda del Masnou, al desnivell que puja al Samontà, on antics refugis de la Guerra Civil es van convertir en residències de persones sense recursos. I es tanca a Can Vidalet, al municipi d'Esplugues, un barri que es va formar ràpidament amb població vinguda majoritàriament d'Andalusia.

Paco Candel va tenir una vinculació molt important amb la ciutat, va ser regidor pel PSUC i responsable de cultura al primer ajuntament democràtic i en el llibre, després de la Zona Franca i Montjuïc on va viure l'autor, la presència de L'Hospitalet és molt important. ■

Frase dels anys 60, en català, a l'església de la Florida

EL LLIBRE

Francesc Candel aborda en aquesta obra la problemàtica de la forta immigració que va rebre Catalunya durant el període de l'expansió industrial, durant la postguerra. Candel és testimoni directe de la gent, dels problemes i de les inquietuds de la Catalunya que acaba d'arribar, de la qual ell mateix va formar part. Publicat per primera vegada l'any 1964 en català i l'any 1976 en castellà, aquest assaig va tenir un gran ressò i impacte social pel plantejament d'una situació que fins aleshores no s'havia tractat. Al llarg dels anys, *Els altres catalans* s'ha convertit en un document històric sobre la immigració a Catalunya de referència obligada, i que actualment torna a tenir plena vigència amb les noves onades migratòries arribades a Catalunya. L'any 2008, l'editorial Edicions 62 recupera el text original, reintegrant els fragments que va obligar a tallar la censura, text que, tot i les moltes reedicions fetes, mai no havia vist la llum fins fa sis anys.

Concurs. La màxima puntuació l'han obtinguda 73 concursants entre els quals han sortit a l'atzar cinc guanyadors

La Gimcana de les Llengües aplega 450 participants

La quarta edició de la Gimcana de les Llengües ha batut el record de guanyadors amb 73 i ha igualat la participació de l'any anterior amb 450 persones. Per desempatar s'ha dut a terme un sorteig de cinc premis especials, que han obtingut quatre participants individuals i un grup de tres.

El tinent d'alcalde de Serveis a les Persones, Lluís Esteve, va destacar l'alta participació i la procedència dels concursants: “de tot Catalunya i també de l'estranger”. Igualment, va valorar el nivell de les preguntes del concurs sobre l'origen de les paraules, “algunes ben difícils, de temes etimològics de diverses llengües, i preguntes sobre totes les llengües que parlem a la nostra ciutat”.

La Gimcana de les Llengües està organitzada pel Centre de

Normalització Lingüística, la Xarxa de Biblioteques i el Centre d'Estudis de L'Hospitalet. A l'acte de lliurament de premis es va fer una representació de *PsicoDrama*, de Marc González de la Vega, basat en l'assaig *Els altres catalans*, de Paco Candel.

La directora del Centre de Normalització Lingüística, Gemma Vázquez, va destacar també activitats paral·leles a la Gimcana com l'exposició *Català, llengua d'Europa*, que s'ha vist al Centre Cultural Tecla Sala, i la xerrada *Català 2.0*, de l'escriptor Quim Monzó, a Torre Barrina.

L'edició d'enguany va començar el 21 d'octubre i cada setmana s'han publicat tres preguntes sobre un mateix tema que els participants havien de respondre. ■

El tinent d'alcalde de Serveis a les Persones, Lluís Esteve, lliura el premi a Ramon Petit, un dels guanyadors